DEUNEN BIXITZA

Kotilde deuna, bakaldumia

Bourgogne'ko Txilperika bakaldunaren alabea ixan zan; eta ume-umetatik bere bijotza atsekabe laŕiz ganezka eginda ixan eban

Gondebalda ta Gondegixela osabeak, Kotilde'ren gurasuak eta nebeak erail egin ebezan; bera ta beste aiztatxuba bakaŕik itxi ebezan bixirik.

Txilperika'ren ordez Gondebalda jaŕi zan bakaldun; eta aŕezkero Kotildetxu osaba oŕen mendian egon biaŕ, guraso laztanak ziranen etxian eraliaren eskupian bixi biaŕ!

Kotilde'k, baña, osabea aŕiustaŕ ziñauslia ixanaŕen, egizko ziñeskintzea arduraz jabon eban.

Aundi egin zanian, baŕiz, Koldoba pantzetaŕen bakaldunak emastetzat eskatu, ta 493'gaŕen urtian ezkondu ziran.

Koldoba, ara be, kistaŕa ez ixanaŕen, Kotilde'k uskuŕtz-egintzetarako azkatasun betia eban. Bakaldun-jauregijan bertan otoitegitxuba atondurik, senaŕ-aldez otoyak -otoi egiten ebazan.

Senaŕa kistaŕtuteko alegiñetan Reims'ko gotzaña zan Eŕemigi deunak lagundu eban. Koldoba'k, baŕiz, oldez entzuten eutsenaŕen, ugutza aŕtzia geruagorako izten eban beti.

Kotilde'ren eske ta otoyak, baña, geruago ta sutsubaguak ziran-eta, Goiko Jaunaren laguntza bedegaŕa jadetsi eben.

Pantzetaŕak, Koldoba gudatzalia buru ebela, gudaka gogoŕa asi eben doistaŕen (alemanen) auŕka Tolbiak'en. Koldoba'k, bere buruba estu ta laŕi ikusirik, Kotilde'ren Urtzi Jaunari oles-egin, eta gurendea jadestekotan kistaŕtu egingo zala abindu eutson; eta, Jaunaren laguntzea zala bide, doistaŕak gustiz garatu ebazan.

Gerotxubago, 496'gaŕeneko Gabonetan, Reims'ko txadon nagusijan Koldoba ta bere iruranei (iru mila) gudari ugutzau ziran. Aŕezkero pantzetaŕ geyenak egizko uskuŕtza aŕtu eben; eta Kotilde'ren bijotza pozoŕez bete zan.

Lasteŕ, baña, atsekabe ta loŕ baŕijak nabaŕu ebazan. Koldoba 511'gaŕen urtian il zan, bakaldeŕija iru semiai zatibanatuta. Koldomira, Txildeberta ta Koldari semiok, baŕiz, alkaŕen auŕka gudaka asi, ta Koldomira gudaldi aretako baten il zan.

Alaba bakaŕa, baŕiz, Amalarika gotaŕen bakaldun gogoŕagaz ezkondurik, senaŕak txaŕto erabili eban, eta lasteŕ il zan.

Kotilde alarguna Tours'en bixi ixan zan azkenengo urtietan, Martin deunaren ilobi-onduan. Etenbaga otoŕan eta eŕuki-egintzetan iñarduban; eta France'ko berein uriŕan txadon eta lekaretxe asko iragi ebazan.

Berak 30 egun lenago iragaŕi ebanetz, 845 bagila-3'gaŕenian il zan.

EUZKELDUN TXAPEL OLA
Boinas Elósegui
TOLOSA

ERRIJETATIK

OÑATE

Aguŕ anai-aŕeba oñatetaŕak. Langile bat naiz eta langile bezela idazlan beŕi onetan jaŕtzea nai nuke. Badakit nere idaztitxuak akatsak izango dituztena, baño J. L. Euzkadi'ko zuzendariak eragozpenik jartzen ez badit auŕerantzean idazlan onetan jaŕaitzeko asmoa det, bada bertako idazle aupatuak ilak izan beaŕ dute guziak.

EUZKO-LANGILEAK. — Orain aŕte atzera-samaŕ egonda eŕi onetan euzko-angilien bazkuna lan gutxi egin da gai oŕetzaz, etsai gutxi dagolako beaŕ bada, baño itzartu gera bertako semeok gure egin beaŕa ikusiaz eta ez gera geldituko bearkun ori bete aŕtean. Antolatu da areto beŕi bat lengoa baño egokiagoa orain dala aste bi izan ditu bere emaitzak bazkide mordoxka edeŕa geituaz. Itzaldiak ere beaŕekoak dirala losoŕoan daudenak esnatzeko eta igazi dan Igandean esnalari puntarengoa zuzendua izanda. Onaindia'taŕ Alberta jauna izlari jatoŕ ta idazlari trebea dan Apaiz gastea. Emengo antzokian 11 ta erdietan, zuan itzaldia, bereala jartoki guziak amaitu eta sutiñik ostetza antolatuaz. Aranburu'taŕ Ander jaunak egin zuan agerkara itzaldi apañean txalotua izanik, Alberta jauna jeikitzean geituaz txaluok. Euzkeraz mintzatzen da arkitzen ziran baseŕitaŕai Nekazari-Bazkuna zer eta zertarako dan argiro erakutsiaz; Ostiralean gai oŕetzaz Laŕañaga eta Goñi'taŕ Eusebi jaunak egingo dituzten itzaldietara guziak biltzeko eŕegutuaz. Bigaŕen atala eŕderaz egin zuan, batek baño geyegok naiko zuan ordea prantzez edo latin egin bazuan, ez gastela ele ori maite ez dutelako, baizik berak ulertzen eta maitatzen zuten ele oŕetan autzak ederki astindu eren egintzak oinperatu eta bastartu zitualako baizik. Ederto azaldu zuan zer zan U. G. T. eta zer sosolistoak zer beren egitaraua eta zer beren egintzak, biak bat dirala ez esateaŕen, esan litekela dirala kada astunagaz bere elburua iristera, eta Jaungoikua'ren auŕkakoak izan ezkeroz gureak ere badirala zion Jaungoiko-zaleak geralako. Azaldu zuan ere argiro zer dan Euzko-Langilien batasuna, beronen guda gogoŕak sortu zanetik gaurdaño, bai bakaldunakin eta bai Eŕekalde'ko lengusua'kin, baño ayek jun baziran oraingoak joango diran bezela, Euzka-Langilien elkartea ere geruago ta indartsuago dioala oinka da astunagaz bere elburua iristera, eta ori lenbaitlen iristeko Euzko-Langile guzien batasuna eskatu zuan. Itzaldi mamitsua benetan Onaindia jauna'rena, tartean txaloak ugari izan bazituan bukatzean eskuko otzak kendu giñuzen. Oŕelako itzaldiak saŕiago beaŕ ginduzke eta oŕela izango dalakoan nago.

Oñatiaŕ langileak, Oñatiaŕ katoliko langileak, utzi gauŕ bertan alde batera gure kaltez zayatzen diran bazkun madarikatuak, Jaungoikua'ren aurka, gure lur alde maite onen aurka, gure ekandu baŕien aurka, gure izkuntza edeŕ onen aurka itz batean gure izakera guzien aurka alegintzen diranakin batuta ibiltzeko asmotan al zaudete? Ez anei aldiz ez, badakit orañaŕte ere izututa ez jakiñean bazkun oyetan nasturik egon zeratena ta badakit ere igandeko itzaldi mamitsua entzun zenduenetik zuei dagokizuten bazkun beŕi baten bila jaŕiak zeratena. Neri galdetuko bazenidazuteke gai oŕetzazko iritxia, neronek zer egin detan egun gutxi dala esango nizuteke; ni katolikoa, euzkotaŕa ta langilea naizen aldetik, nere eskubideak aldeztu eta egiazko zuzentasunaren aspian jaŕaitzeko Euzko-Langilen elkartea aukeratu eta bertan nere izen abizenak eman ditut. Zuri ere Oñatiaŕ langilea gizemea naiz emakumea zerala ongi datorkizute elkarte au, zuen izaerari dagokiona dalako. Atozte bada len bait len zuen anai aŕebok besoak zabalik aŕtuko zaituztegu, eta ziur egon guziok bat egitean, zuzentzaren azpian gure gurariak beteak izango ditugula. Izenpetu bada guziok Euzko-Langiletan. Uŕenaŕte.

MANDRIKA.

TOLOSA

GARAGARILAREN 18'AN TOLOSA'N

¡Eup! Tolosaŕak deika gauzkatzute. Beste eŕi guzik bezela, guk ere egun bat Abeŕiari eskeñi nai genioke. ¡Egun aundi bat! Baño oŕetarako, beste eŕi guzien laguntza beaŕ. Gure indaŕak bakaŕik, tolosaŕ abeŕtzaleon indaŕak bakaŕik, txepelak baitira.

Euzkotaŕak. euzkaldunak! Jaso abegi onez gure deya. Tolosaŕok biotzez eskertuko zituztegu-ta. Asi berealaxe garagaŕilaren 18'gaŕenean Tolosa'ratzeko zer beaŕ guzik tajutu ta antolatzen.

Jayak berebizikoak izango dira. Ikusiko dezute laisteŕ argitaltzen asiko geran egitarauan.

¡Eup! Garagaŕilaren 18'en Tolosa'ra!

ABEŔI-ETXEKOA.

FORUA

LORAK.—Igaro zan igandian loran akabuko igandia be, bazan da, txadona notiñez bete-bete egin zan. Txonitza aspaldituon egaŕi bixiz itxaroten gengozan Pantzeske lekaide pantzeskataŕak egin euskun. Bere txonitza beti legez samuŕa ta mamintsua ixan zan. Euzkel-abesti gozo batzuk Miren'ri eskiñi ondoren elizkixuna amaŕu zan.

—Elizkixuna amaŕu ondoren, emakumak txadonan gelditu ziran euzkel-abestijak ikasten, lasteŕ Gernika'n Goikoetxea Josu-lagun maxuak inguruetako eŕijakin egiten daben batzaŕerako.

—Aguŕ Mayatz edeŕa, iñoizko lora-usain gozoenak geure suŕetara eldurik, pozik eta atsegiñez beterik, Miren'eri urteroko otoi ta abestirik samuŕenak geure biotz-baŕutik eskiñi ondoren igaro yaku.

Oñetatik bururaño lora goŕi-oŕlegi-zuriz jantzirik, gau ta egun euzkel-usain gozoa bialtzen eutzuela, euzkotaŕon zeure-ganako maŕasuna erakutsi nairik euki ixan dozuzan lorak egiten ixan dautzuben eskari samuŕari uste dot erantzungo dautsozula. Eumuŕari uste dot erantzungo dautsozula. Eurak euzkotaŕon ziñismena berotzeko, bijotzak samuŕtzeko ta, maŕgo arexen menpian jaŕirik Jaun-Goikua eta Abeŕija'ren-alde lan egin daigula aŕen eskatzen ixan dautzube. Ta zuk eurak emoten ixan dautzuben usain gozoaren-alde, euren eskari samuŕari erantzungo dautsozula uste dot.

¡ENTZUN!—Datoŕen iganderako iragaŕia geunkozan "antzerki" ta Batzoki'ko jayak, Ereño'n egiten diran jayai kalterik ez egitia gaŕik, eta bertako anayak egiten dauskuben aŕenari erantzunaz, ilaren 18'rako atzeratu biaŕ ixan doguz.

Beraz igandian danok Ereño'ra.

IBAI-GANE.

SORALUZE (Placencia)

ABENDA-ETXEA'ren askundia dala-ta, biaŕ, egun aundia degu: gustia alaitasuna ta poza da abeŕtzale-aŕtian, ikustean noizbait iritxi gerala ainbeste denporan amets egin genduan Etxea jaso ondoren zabalgundera.

Ikaragaŕizko oztetza edo jentia datorkigu: iñoiz ezagutu ez dan beste bai nola nai ere. Inguruetatit oso-osoan itxuliko dirala dakigu. Geyago esan da, Eibar'ek bakaŕ-bakaŕik, anei bat, mila, zuzenduko dituala soraluzera esatia ez da beste mundutko gauza. Bizkai-aldetik talde edeŕak ikertuko gaitue: Ermua, Durango, Bilbao badakigu etxean gelditzeko asmoz ez daudena.

卐 卐 卐

Eŕitaŕ abeŕtzaleok gogoan euki beaŕ degun gauza da, eta lenago iñoiz esan deguna ere bai, jayak ez dirala bakaŕik gorputz jayak baizik...

Tira, ez ikaratu, ez dijua sermoirik eta.. esan nai doguna da egunari asiera on bat emoteko egitarauak edo programak aitatzen daben lez goizeko zaspiterditan jaupa ixilan ondoren Jaunartzea daukagula. Mai deunera uŕeratu beaŕ gara gizonezko, emakume eta gastetxu guziok.

卐 卐 卐

Batzoŕdeak egiten daben beste eskari bat auxen-da: abeŕtzale etxe bat ez litzatekela gelditu beaŕ euzko-oyalakin apaintzeke. Ia gustiok esana betetzekoan izaten garan. Gusti gustiok ipintera a zer leyo pila azaldu beaŕ dan... beintzat abeŕtzaliok asko garan otsa dago-ta.

卐 卐 卐

Eta egunari dagokion aunditasunari begiratuta, onezkero ez da iñortxo be ezjakin nolan "Soraluze" izeneko izpaŕingia atarateko asmoa artu zan eta asmoa betiaz "Soraluze" gertu gertu dagola gauŕ aŕatsaldean txaiderik txaide ots baten batera bestera koŕika ibilteko. Lau oŕi aundi betiak ditu-ta plasta-plasta eŕazoi apuŕa jarriyo dala or nunbait azalduko zaigu bera.

¡Iru lau batekin jabetu beaŕa!

KARLATAŔEN BATZAŔA.—Iragaŕita zeukaten aspalditik igandean emen egin zuten batzaŕa. Eguna baketsu igaro zan beintzat eta ez da gutxien balio daben gauza. "Viva el rey" ots batzuk gora bera etzan iñor berotu. Itzaldia entzuteko aldia izan genduan. Ausoko abeŕia, España, apuŕ bat gozatua zan. Biotz begiak ezaŕi-ta ditue bertan. "Si tuvieran ojos para ver y oídos para oír" geuk ere ezango genduke ba...

Eta "atoroesto" zenbat batu ziran? Anbestian. Iru bat mila. Geyagorik ez bat bera be. Iru bultzi berarizko, iruren aŕtian 19 kotxe, batana beste bakoitzat 50 lagun, eta zenbaki biribil baten or ditu mila. Beŕogeta zortzi berezibil. Txikiak beŕogei, bakoitza seirekin egin daigun 250. Zortzi aundiren aŕtian ba beste ainbestekin ez da gaizki.

Beraz orain arteko guzia dira 1.500. Geitu daiguzen oñez eta ostantzeko bultzietan etoŕitakuak.

¿500? ala ixan dedila. Beraz orain artekoak bi mila. Eŕitaŕ da abaŕ iru milak ondo estaltzen ditu, ain ondo eze...

Eta "La Constancia,,'k nundik sortu digula baña 10.000. ¿Amar mila eta bat esan baleu erdi erditik.

DRIS-DRAS.

KORTEZUBI

¡DANOK EREÑOZAŔ'ERA!—Datoŕen igandian ezeren eragozpenik ezpada, Ereñozaŕ'era juan biaŕ gara gustijok, batez be jeltzaliok, an mendi-galuŕ edeŕian batzaŕ edeŕ bat egiteko.

Kortezubitaŕak geŕtau, ba, zaŕ eta gaste, andi ta txiki egun oŕetan aŕaturiko mendi-txuntxuŕeratuteko.

Jaupea bertan Mikel Deunaren basatxaunuan ixango da, ta goxeko amaŕ ta erdijetatik amaikatara bitaŕtian ixan be.

Abestu, Gernika'ko "Txara-Txara" aldrako abeslarijak egingo dabe. Txonitza be ixango da, Lontzi Abeak aginda atan be.

Txadonkixuna amaŕu ta gero, auŕeskuba egingo da, ta gero, bakotxak pardeltxubetan eurango daunaz, bazkari-iskitxuba.

Ardaua ta edateko gauzak Gautegiz-Arteaga'tik eruango ei-dabez.

Zer jana ta zer edana ixanezkeruan, Jolastuteko gogua be ixango da-ta, jolastutia Gautegiz-Arteaga'ko muga-baŕubetan egingo da, ta antxiñako eran azke ta garbi jolastu be.

Eta bein Ereñozaŕ'en goiko galuŕera eldu ezkero, ¡Gora Euzkadi! batzuk jaurti biaŕko dira andik goŕik, "Karla-Albontsataŕak entzun dagijezan aren be-aldetik.

Bilbao'ko txaide-ziaŕ neskazaŕ bat ibili da. Eta neskazaŕari itz-egiten, baŕiz, eŕi onetako margariŕo bat juan yakon, eta dunbeaz juan be.

Dunbea, irakuŕle, aŕana baño anditxubagua da, ¡klan!. ¡klan!, ¡klan!, durundodots andija ataraten daben "zenzeŕua".

Margariŕo a Bilbao'ko txaidian ikustian esan gebana, auxe ixan zan: "Jose-Ebaisto'ren guardasolaz" ¿nora ete yuak margariŕo ori? Baña beriala igaŕi geuntsan. Karla-Albontsa'ri olandatxubak zimeratxuban saŕtuta eruateko eroskixunak egiten juan zala.

Karlataŕ oŕek, etxian be, olanda edeŕa dauko, ba. Kortezubi'n auteskundiak ixan ziran egunian, beintzak, oloskua ixan bai-litzan kukuŕu egiten eban, enparatzako olotegi andira saŕtuteko guraritxuba erakutsijaz.

Gure olotegira, baña, etzan saŕtu, ezta saŕtuko be, gurian etxekuak eztiran egaztijak uxatuteko txakuŕ zolijak dagoz-eta.

Eta onenbestegaz amaŕuten nua, Ereñozaŕ'era juateko iradu naz-eta. Ila onen 15'kaŕenan, baŕiz, Axangiz'era juan biaŕko da.

Eta bitaŕtian, ¡Gora Euzkadi azkatuta!

GORA-BETI.

INGI BILDEGIA
Papelería del Oria
MORAIZ'TAR JOSEBA MIRENA
Teléfono, 154. TOLOSA

EUZKOTAR UMIEN ALDEZ

Tabako orria

"Batzen det tabako-oŕia ingi baten, aŕtu sua ta ixotu det: eŕetzen da, ta txondokiña botatzian eŕatzak auŕian darama."

Alarcon.

Españaŕtaŕak lenengoz America'ra iritxi ziranean, aŕiturik gelditu, ziran ango gizonak egiten zuten gauza bategaz.

America'taŕ gizenak edo indioak, belar batzuekin egindako txoŕta batzuek aŕtu, batetik su eman, baŕurantz arnasa artu, ta suduŕ eta aotik kia botatzen zuten.

Sua yan, edo sua aoan erabili edo ¿zer egiten dutela gizon oyek? zezaten españataŕak. ¡Egundo beste oŕelako asko!

Eta txunditurik eurai begira-begira egon oi ziran.

Ikasi zuten ordea "tabako" izendun oŕiaz indiak zer egiten zuten.

Baita ere ikasi zuten eurak eŕetzen ere, ta eurak ekaŕita oitura txaŕ au. Europa'n ezagutu eta zabaldu zan.

Gauŕ egunian ia gizon gustiak eŕetzen dute tabako-oŕia, emakumiak ere asi dira, len eskutuan, gauŕ gustiz lotsa gutxirekin eta aziera txaŕarekin edozein lekutan eta edozeñen auŕian.

Esan ere ezin leiken ainbesteko dirutzak egiten ditu tabako-oŕien salerosketak ludi osoan.

Tabako-oŕi mueta asko dira, baña onena edo eŕetzaleak geyen nai dutena America'n aŕtzen da.

Cuba, lateŕiko egoaldean dagoan "Vuelta Abajo" izendun luŕaldean batez ere.

America'ko beste ateŕietan ere tabako-oŕia artzen da ona ta ugari, esaterako Mexico'ko Veracruz izendun luŕaldean, baita ere Oceania'ko Filipinas ugartietan.

Orain arte, beti uste izan degu, tabako-oŕia luŕ beroetan bakaŕik artzen zan gauza zala.

Baña,, ara orain zer diguten gauza abetan aitzen dutenak.

Geure Abeŕian, Gipuzkoa ta Bizkaya'n batez-ere tabako-oŕia artu leikela.

España'ko egoaldean, Granada'n beintzat, orain lau urte edo tabako-oŕiaz sail aundiak ikusi nituan, eta Andalucia alde ori berua bai ta, ez nintzan aŕitu, Veracruz'en bezelaxe tabako oŕia ikustiaz

Baña, emen, geure Euzkadi'n, ez nuan susmatu ere egingo oŕlako landarerik, apaintasunerako edo izan ezik artu leikianik.

Gipuzkoa ta Bizkaya'n luŕa ona ta beroa naikoa dirala dirudi tabako-oŕi ona artzeko.

Beste gauza bat gañera; Iberica jaugartean artzen dauk onena ementxe artu leikiela.

Beste bat oraindik, "Habano" izendun tabako mueta, Iberica iaugartean, ementxe, geure Abeŕian izan ezik ez emen da iñon artzen.

Eta eŕetzaleak geyen nai duten tabako-oŕia, "habano" mueta da, bere sortlekuko tabako-oŕia gogoratzen dualako.

Igazi dan urtean Iberica jaugarteko Ipar-aldean artu dan tabako-oŕia, Andalucia'n artu dana baño kiloko eŕial bi geyago ordaindu dute.

Tabako-oŕia ordaintzeko, "Compañía Arrendataria" izendun bazkunak bost saneuŕi dauzka; berarizko muetentzat, lenengoentzat, bigaŕenentzat, irugaŕenentzat eta laugaŕenentzat.

Emen artu zan tabako-oŕia, batez beste 2,40 lauŕleko kiloko ordaindu dute, eta Andalucia'n artu dana beŕiz batez beste 1,75 lauŕleko.

(Daŕaike)

AŔITOKIETA.

GAUDIZTI-GAYETZAZ

Irazkunde boskarren aguna

MOIS'EN ITXAK.—"Jaungoikuak baŕiro, be, esan leban: Uretan aŕain bixidunak eta luŕ-gane ta zabalgune-bitaŕtian egaztijak soŕtu bediz. Eta Goiko-Jaunak aŕain aundijak eta uretako beste bixidun igikoŕ gustijak, bakotxa bere enda-arauz, ta egazti oro, bakotxa bere enda-arauz irazan leuzan. Egindako oneri, be, Jaungoikuak on-iritxi leutson.

Eta onetsi egin leuzan onan esanik: Azi ta ugaldu zadiz ta itxaso-urak bete egikezubez; baŕa, egaztijak, be, ugaldu bediz luŕ-ganian. Eta aŕatsa ta goxa jazo ziran. Ara, boskaŕen eguna.

LUTIZTIJA. —Askidaztijak aberietan enda ta mueta bi iminŕen dauskuz: uretakuak eta egaztijak. Uretan aŕañak, eta luŕ-ganian eta zabalgune-bitaŕtian egaztijak Aŕañak, be, eztira edozelakuak: lenen-lenen aundijak irazan leuzan, gero beste aŕain-mueta gustijak. Seigaŕen egunean luŕeko aberiak irazan leuzan Jaungoikuak. Oŕegatik seigaŕen eguna boskaŕenaren jaŕaikuna da irazkunde gauzaetan.

Lutiztijak auxe diñosku; kanbaŕataŕ eta algonkijaŕ lugazaletako aberiak itxasokuak dirala. Mois'ek, be, orixe esan nai dau, uretako aŕain aundijak eta beste aŕain muetak aŕatubaz. Aŕain aundijak naŕaztijak dira; eta ostantzeko aŕañak gixonak geyago ezagututen dauzanak.

SEIGAŔEN EGUNA

Atalak.—Egun onek atal bi dauz: bata, lenengokua, luŕeko aberien atala, bigaŕena gixonaren atala. Jaungoikuak gauzak aŕtez egiten dakiz, oŕegaŕik lenengo abererik txikaŕ eta ixatez bakunenak irazi leuzan, geruago ta osuaguak: ta gustijai buru-egiteko gixona, adimenduna.

Luŕ-aberiak.—"Jaungoikuak bata, esan leban: Luŕetik bixidun aberiak soŕtu bediz, bakotxa bere enda-arauz: etxe-aberiak, naŕaztijak eta basapiztijak, euren mueta-arauz. Olantxe jazo zan. Eta Goiko Jaunak mueta askotariko basapiztijak egin leuzan, bata etxe-aberiak eta luŕeko naŕazti oro, be, bakotxa bere enda-arauz.

Luŕ-aberiak iru endatau bananduten dauz Askidaztijak: astuak edo etxe-aberiak, naŕaztijak (luŕekuak) eta basapiztijak. Aberiztijan enda bi dira Mois'ak diñoskuzan iru oŕeik: naŕaztijak eta ugaztunak (Reptiles y Mamíferos Luŕ Naŕaztijak ikatz-aruan agiri ziranaŕen bigaŕen aroraŕte etziran ugaldu ta zunkaŕ-luŕ-metean geyen ixan ziran. Oŕegaŕik bigaŕen aruari "naŕazti-arua" ereizten yaka. Ugaztunak baŕiz irugaŕen aruan ugaldu ziran bigaŕenetik ludijan bai-leguazan-aŕen. Lutiztijak diñoskuna, ba, ta Mois'ak diñoskuna alkaŕegaz ondo dagoz, baten batzuk okeŕ eta alkaŕen atxin dagozala uste dabenaŕen.

GIXONA

Seigaŕen eguneko egikixunik aundijena gixonaren irazkundia da.

"Eta Jaungoikuak, egindakuari oniritxiŕa, azkenez onan esan leban: Gixona egin daigun geure antzez ta irudiz; eta itxasokō aŕañai ta goiko egaztijai, ta aberiai ta ludi gustijari, ta luŕ-ganian igitzen dan naŕazti orori buru-ixan bekije.

Eta Jaungoikuak gixona bere antzez irazan leban: Urtzi-antzez ta gixonezkua ta emakumezkua irazan leuzan. Eta Goiko Jaunak onetsi egin leuzan eta esan leutsen: Geŕu ta askotu zadiz, ta luŕasua bete ta menpetu egikezube, ta itxasoko aŕañak eta egutzeko egaztijak eta luŕ-ganeko bixidun oro menperatu.

Jaungoikuak, liñotsen, be: Oŕa, luŕean azija egiten daben bedaŕ gustijok, eta euren mueta-arauzko azija ixaten daben zugatz oro jakitzat damotzubedaz zu bei, baŕa luŕasoko abere ta egutzeko egazti ta luŕ-ganian igiten diran bixidun gustijai, be, zer jan ixan dagikien. Olantxe egin zan.

Eta Jaungoikuak, berak egindako gauza gustijak ikusi leuzan, eta, on-onak ziran, ixan be. Eta aŕatsa ta goxa ixan ziran. ara, seigaŕen eguna.

Osotu ziran, ba, ortze-ludijak eta eurotako edeŕgaŕi oro. Eta saspigaŕen egunean Jaungoikuak bere lana amaŕu egin leban; saspigaŕen egun onetan lengo lan-egiŕe gustijaz atseden ixan zan.

Gixona, adimenduna, irazkunde-azken lana da Askidaztiketz: beraulantxe da, lutiztiketz, be. Irugaŕen aruan gixona ageŕtu zala diñoskubenak gauŕ eztabe lagunik jakintzaŕteko gixonetan. Gixona laugaŕen arokua da.

Gixona ezta abere-erabijakundia, batzuk nai daben letz. Au beste egunen baten ondo argiŕuko dautzugu, irakuŕle.

Orain aŕteko "Gaudizti - gauzetzaz,,'ko idazkun gusti oneŕan Mois'en edeskuna lutizti-gaudiztijaren auŕka eztaguala erakutsi dogu: ondo eleutsugun erakutsiko, baña ezertxo, be, lortu ba'dogu idazlan oneŕan Abeŕijaŕen eta Uskuŕtzaŕen bedi.

AGAREL.

Imprenta. Papelería
Artículos de escritori
Larramendi, 19.
Teléfono, 11.900
DONOSTIA

LUIS ZATARAIN
MEDICO-DENTISTA
Hernani, 2., 1° - DONOSTIA

Dr. Antonio Echeto
Enfermedades de la infancia
Prim, 19. :: San Sebastián

Gran Garage Moderno
Reparaciones, suministros y accesorios
Calle Iparraguirre. Teléfono. 10-7-54
SAN SEBASTIAN

PONSOL, S. L.
Fundada en 1838
Sombreros y boinas
NARRICA, 4. DONOSTIA, 10.876

Ferretería, cristalería y loza
Echeverría Hermanos
Calle de Urbieta, 10. Tl., 1-18-84
DONOSTIA

A. BARANDIARAN
Toda clase de herramientas y maquinaria para talleres, minas y obras
MAYOR, 5. -- DONOSTIA

Farmacia Carrasco
Easo, 8, y Príncipe, 48. Tl., 11.604
DONOSTIA

VIUDA DE IGNACIO ZUBASTI
Ropa blanca Corsetería Novedades Camisería Corbatería
Urbieta, 24. DONOSTIA. Tl. 117-11

Taller mecánico de carpintería y ebanistería
Bernardo Goenaga
Urbieta, 56. DONOSTIA. Tl. 10-652

La Nueva Vienesa
PANADERIA DE LUJO
San Martín, 27. Donostia. T. 10.591

Mugertza Igokiak
Zabaleta, 12 ta 14.
12-763 urut.—DONOSTIA
Onenak eta

MIGUEL LARRE
MEDICO - DENTISTA
Churruca, 14, primero. Teléfono, 15.362.
DONOSTIA

La Villa Mouriscot
JOSTUNA KUTXA
Especialidad en guantes y velos
Urbieta, 13. — DONOSTIA

Almacén de Vinos y Licores
HIJOS DE F. MARTINEZ
Narrica, 29. Puerto, 24. Despacho central: Urbieta, 52, DONOSTIA. Teléf., 10.886.

EN DONOSTIA
Tejidos y medias
Casa Florencio
Churruca, 5

Manuel Kutz y Echave
PIEL Y SECRETAS
Consulta: once a una y tres a seis
Idiaquez, 2, enlo. San Sebastián

DROGUERIA MODERNA
Urruzuno'tar Julene
Peña y Goñi, 5, y Usandizaga, 7
Teléfono, 13.060. DONOSTIA

IGNACIO ARTECHE ARAMBURU
Enfermedades de la infancia. Puericultura
Lunes, miércoles y viernes. De tres a seis
General Echagüe, 15, entresuelo. T. 1-62-34

PAPELES PINTADOS
URRUZOLA
Garibay, 7. DONOSTIA. Tel. 10.324

DOCTOR BENITO PETSCHEN
Partos. Enfermedades de la mujer.
Rayos X. Diatermia.
Prim, 17, entlo. T. 12.761. De 3 a 3
San Sebastián

BAR RESTAURANT
CASA JOSE MARI
Servicio a la carta. Platos clásicos del país. Fermín Calbetón, 38. Teléfono, 14645.
DONOSTIA

BAR RESTAURANT
CASA VICTOR
Servicio a la carta y por cubiertos. Plato del día, especial de la Casa.
Pescadería, 8. Teléf. 12980. DONOSTIA

ASCENSORES MUGUERZA
Gordoniz, 5
11-496 teléfono.—BILBAO
merklenak

Jo bildurrik gabe

Goikoz bera dabiltz gure arerioak B duŕa dute ezur ezuŕetaraño sarturik. Eri zorin arkitzen dan egi antzo, arnasa unbiloba; etetzeko zorin. Eroak edo di dite. Abeŕtzaletasunak darabiltz noiz e tuko. ¿Entzun kaŕaxiak? Euzko-Abeŕia arerio kaŕaxiak: "¿Noruntz joko? ¿Z egingo? ¿Nondik nora biŕinduko ote eu -abeŕtzaletasuna?

卐 卐 卐

Begira eskubi eskubira. Gezuŕa deri yekonen abeŕtzaletasuna biŕindutzeko. G zuŕa ezpañetan gaizki esanari lotu zaizk gu. Gezuŕa ordea, egoaldi motxaduna i ¿Abeŕtzaletasunaganako goŕotoa mar duko ote gezuŕa bide? Goŕoto etxea al ko dute. ¡Bai! Goŕotoaren goŕotoz, aren eroz, axaleko, sentieziñeko "¡Vi España!" deadarkatuko dute. ¡Bai! B gezuŕak altxatako goŕoto-etxea, ondar altxatakoa bezelatsu baŕa gutxien dutenean, luŕa joko du. Eta gezurtiak pin txirtxilatuz gero, antxe bertan, m sunak beste etxea altxako du. Puŕ eziñekoa... ¡Abeŕia!

Begira eskubi eskubira. ¿Agintarien duŕ kaŕaxiak entzuten ez? Bilduŕ dira. duŕ... abeŕtzaletasun olatu esitu eziñe gastedi oro noiz ireintziko. Bilduŕ... bon txatxu baten izena biotzean dun tediak. "Gora Euzkadi" noiz oyustatu

Lotu, lotu biotzak gaizki-esateari. biotzak maltzurkeri eta zitalkeriari. biotzak, gezuŕa bide, abeŕtzaletasunaga goŕotoa sendotzeari. Gauez ta egunez ¡jo! eŕuki gabe... ¡Baño jauntxoak! gastediak ikusiko du. Gauŕ edo biaŕ. pairik ez! Abeŕtzaletasun olatuak ire du. ¡Gora Euzkadi oyustatuko du. Et dun, eŕukariak zuek... Zuen mendek nuen gastediak, arpegia txistuz zikin dizute. Izan ere, Abeŕia lenago maita aren eŕua, zuei bizkaŕeratuko dizute... kaŕik zuek!...

卐 卐 卐

Begira ezkeŕera. Begira ezkeŕ alde etara. Abereak dirudiŕe. Maŕulari dar kigu. Ango iskanbilak bai ikaragaŕik. ka, deadarka: "¿Noruntz joko? ¿Zer go? ¿Nola biŕinduko ote abeŕtzaletasu darabilzkite ezpañetan.

Batek, guda dakus, Eriotzak, bildurgaŕizko ikaragaŕikerik ditu beg nietan. "¡Guda baŕutietara daramat abeŕtzaleak!"

Besteak, deadarka desaigu: "Bide zenetik ninjoan Estatuto aurkako Abeŕtzaleak, Estatutoa bide, azkatasun iritxi nai bai ziaten. Estatutoaz, sep moa sendotzea zerabilteken buruan bedi separatismoa! ¡Griña madarika lurperatutzeko, España'ren gorespene azkatasunaren aintzarako, gizonen dean iraupenerako, aŕen, ez guri Estatutoatzaz!"

Au beŕiz, bestea bezelatsu izan da berdin mintzo. Onek, Estatut omen du. Orain arte, Estatuto ond egon zaigun aŕen. Estatuto aldetzak betu zaigu. "¡Bai!—desaye bere lag Estatutoak lurperatuko luke separat Gaurko separatista, asko askoren Estatutoak aseko luke. Eŕia, oro, E zale genduke ziur".

Eta Estatuto aldezko mintzoz, de eskeŕ oroi: "Alkartu eskeŕ alderdi Asmo aundik arnasteko garayetan Aztertu ondo auxe: "¿Zer egingo? dik joko? ¿Nundik nora biŕindu abeŕtzaletasuna? ¡Txirtxilatu beaŕ oraingoan!"

Ezkeŕ alderdik, dardarka edo ditu dik ere ez datorkigu, bilduŕ kaŕaxi Eta bilduŕaren bilduŕez, itotzeko "Viva la democracia", "Viva le Rep eta "Viva España" ezpañetan dit "¿nundik nora biŕinduko ote abe suna?" ikuŕintzat jasorik, euzko letasuna zapaltzeari lotu zaizkigu.

卐 卐 卐

Eskubiko zirikadei bai eskeŕeko keriei, erantzun auxe opa diegu: Go kadi azkatuta. Baseŕi atadiko zaunkak baño etzaizkigu ardura.

Jaŕai zayozute eskuikoak gur goŕotoa sendotzeari. Buru ausi ezk nundik nora abeŕtzaletasuna biŕ ¡Benjondeizuela! Abeŕi-Etxea lora ez dagiguzute.

Eta jakin ezkeŕekoak: Estatuto ez, azkatasun mendi tontoŕean deg abeŕtzale orok.

Laguntz eske gauzkatzute ezke Jo bilduŕik gabe. Zanpatu abeŕtz kaŕezuŕak. ¡Aŕen! Orixe zaigu Euzkadi oro Abeŕi-Etxe izan de Euzkadi oso Abeŕi-Etxe dedinean Euzkadi... alaxe!

UZT

NOTAS JUDICIALES

La jornada en Audiencia

En la sección primera compar mañana Ramón Agirre para resp un delito de hurto.

A preguntas de la presidencia el procesado que se conformab pena de dos meses y un día de ar solicitaba el ministerio público, por concluso el juicio.

—Se celebró en la sección se vista de la causa por hurto y des blico contra Manuel Balsa.

Practicadas las pruebas, el rep te del ministerio fiscal interesó d se impusiera al procesado la pen meses de arresto mayor por el hurto, y un año, ocho meses y días de prisión correccional por de desorden público.

La defensa, a cargo de don Es lle Iturrino, en un razonado infor la absolución.

—Ante el Tribunal de lo Conten ministrativo se celebró ayer vista del recurso interpuesto por do don Juan Ulpiano Migoya, e de la Sociedad Urresti y Basá acuerdo de la Junta Administra Delegación de Hacienda de Bizk 27 de junio de 1932, sobre reso expediente número 21, instruído cha Sociedad, por defraudación portación de hojalata en régime ral.

El señor Migoya expuso la im cia de dicho acuerdo, ya que su tados se habían ajustado a lo di la ley.

Se opuso a la admisión del fiscal, señor Iturmendi.